

REDACTIUNEA,
 Administrațiunea și Tipografia,
 BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
 Scrisorile nefrancate nu
 se primesc. Manuscripte
 nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
 MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
 următoarele Birouri de anunțuri:
 În Viena: M. Dukas Nachf.
 Max Augenfeld & Emerich Lesner.
 Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
 A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
 În Budapesta: A. V. Goldber-
 ger, Ekstein Bernat. În Ham-
 burg: Maroly & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 riă garmond pe o colônă 6 or.
 și 30 or. timbru pentru o pu-
 blicare. — Publicări mai dese
 după tarifă și învoială.

RECLAME pe pagina a 3.a o
 seriă 10 or. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L L X I

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se primumeră la toate ofi-
 ciele poștale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30, etajiu
 I.: Pe un an 10 fl.; pe șase
 luni 5 fl.; pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dăru în casă: Pe un an
 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
 luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
 v. a. séu 15 bani. — Atât abo-
 namentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 190.

Brașov, Luni-Marți 1 (13) Septemvre.

1898.

Impărătesă-Regină ELISABETA.

Brașov, 11 Sept. (30 August).

Dela un capăt la celalalt al mo-
 narchiei noastre a străbătut Sâmbătă
 séra îngrozitoare scire despre mór-
 tea tragică a Impărătesei Regine
 Elisabeta, cauzată de mâna scelerată
 a unui asasin. Mare consternare a
 produs această scire pretutindenți. In-
 tăiū nu-i venia niměnui să credă, că
 s'a putut afla un individ, care, ori
 cât de fără simț, ori cât de fanati-
 sat anarchist să fi fost, să-și îndrepte
 pumnalul séu în contra unei femei,
 care desi purta coróna împărătescă
 și regală, de-un lung șir de ani
 ducea o viață retrasă, departe de
 virtejul politice; o viață dedicată
 numai studiilor și operelor de bine
 facere și de caritate, cari formau
 cea mai de căpetenie îngrijire a ei.

După ce s'a adevărit însă sci-
 rea înfiorătoare, impresiunea durerosă
 mergea mână în mână cu simpatia
 generală pentru monarhul nostru,
 care după atâtea grele cercări ale
 sorții a mai avut să îndure și cum-
 plita lovitură, ca soția sa iubită, care
 i-a fost un razim tare în cele mai
 grele momente ale vieței și cu care
 a împărțit toate bucuriile și întristă-
 rile timp de patru-deci și patru de
 ani, să-și fiă în mod atât de crud ră-
 pită prin fierul unui scelerat tocmai
 acum, când se pregătea a serba im-
 preună jubileul de cincideci de ani
 al domniei sale ca împărat.

Cât de mult a pierdut domni-
 torul nostru, au pierdut popóarele mo-
 narchiei prin aceea, că în mijlocul
 frumoșei naturi din Elveția roman-
 tică, unde Suverana noastră se du-
 sese să-și caute de sănătate, viața
 ei a fost răpită așa fără de veste și
 așa de crud, o dovedesc și cuvinte-
 le, ce le-a pronunțat Majestatea
 Sa în acele zile grele, când și-a per-
 dut pe unicul său fiu, principele de
 corónă Rudolf. „Numai credința în
 Atotputernicul“, dișe monarhul, „nu-
 mai razimul tare, ce mi-l dă ado-
 rata mea soție, precum și cordiala
 și în adevăr mișcătoare simpatia a
 popórelor mele póte să-mi ofere
 mângăiere și nouă putere pentru im-
 plinirea datoriei mele de Domnitor“.

Acum acel sprijin tare, care l'a
 mângăiat și îmbărbătat în momen-
 tele cele mai grele ale vieței sale,
 nu mai este. Dér popóarele monar-
 chiei stau și ađi cu aceeași iubire
 în jurul tronului și, plângend mór-
 tea Suveranei, care întotdeauna a es-
 celat prin bunătatea și caritatea ei,
 privesc cu devotament la monarhul
 lor încăruntit, urându-i tăria, ca să
 pótă suporta și această grea lovitură
 a sorții, aflând acum mângăiere și
 încurajare pentru implinirea mari-
 lor sale datorințe de domnitor în
 credința popórelor sale.

Elisabeta Amalia Eugenia, îm-
 părătesă Austriei și regina Ungariei, s'a
 născut în Possenhofen din Bavaria la 24
 Decemvre 1837, ca a doua fiică a princi-
 pelui Maximilian de Bavaria și a princi-
 pesei Ludovica.

Copilăria și-a petrecut-o în sinul fa-
 miliei, departe de șgomotul curții și în na-
 tura liberă, față de care a manifestat puru-
 rea o mare iubire și atragere. Nu impli-
 nise încă anul 16, când tinerul împărat și
 rege Francisc Iosif îi ceru mâna și se lo-
 godiră la 18 August 1853 în Ischl. Cununia
 s'a serbat în 24 Aprilie 1854 în Viena. Din
 incidentul cununiei, împăratul a dat amnes-
 tie la numeroși prizonieri politici și tot pe
 atunci se sistă și în Ungaria starea de
 asediu.

Din căsătoria acesta s'au născut pa-
 tru copii: Sofia, Gizela, Rudolf și Maria
 Valeria, cea din urmă născută la Buda în
 22 Aprilie 1866.

În Ungaria a mers pentru prima-
 oară la 1857, când împreună cu augustul său
 soț au făcut mai multe călătorii. Călătoria
 acesta li-au întrerupt-o mórtea fiicei prime
 Sofia, după care, supărată, s'a dus pe insula
 Madeira, ca să-și recapete sănătatea sdru-
 cinată. Aici a petrecut până la 1860—61.
 La 1867 Iunie 8 s'a încoronat în Buda ca
 regină a Ungariei.

Cea mai mare lovitură a sorții a
 ajuns-o la 30 Ianuarie 1889 prin mórtea fi-
 iului ei Rudolf, moștenitor de tron. De
 atunci începând a făcut mereu călătorii. În
 Corfu a ridicat un minunat castel în amin-
 tirea fiului ei. La 1894 s'a dus éráși pe in-
 sula Madeira, apoi în Cap-St.-Mărtin. Tot
 pe atunci era să vină și în Ardeal, la baia
 din Covasna, însă neaflându-se aici loc co-
 răspundător pentru primirea unei regine,
 n'a venit.

În timpul din urmă bóla o slăbise
 foarte mult, așa că nici cu ocazia vizitei
 împăratului Wilhelm și a regelui Carol la
 Budapesta, n'a putut fi prezentă. Anul
 acesta a cercetat băile din Kissingen, de
 unde s'a dus la Nauheim, ér acum în urmă
 la Geneva, unde a ajuns-o marea nenor-
 rocire.

Despre îngrozitorul atentat, — care
 a avut ca urmare mórtea împărătesei-regine,
 primiram următoarele sciri telegrafice:

**Viena, 10 Septemvre (séra 7
 óre).** Impărătesă-regină a fost asa-
 sinată astăzi în Geneva.

Viena, 10 Septemvre. Impără-
 tesă Elisabeta a fost omorită ađi în
 Geneva de către un anarchist ita-
 lian.

Viena, 11 Septemvre. Impără-
 tesă Elisabeta a făcut Vineri o es-
 cursiune la Geneva, incognito. Nu
 mai o singură vizită a făcut baro-
 nesei Rotschild și s'a decis să se
 întórcă Sâmbătă. La órele 12 și
 40 min. împărătesă a părăsit hote-
 lul Beau-Rivage și s'a dus pe jos la
 debarcaderul vaóórelor, voidnd să
 plece cu vaporul „Geneva“. Când a
 ajuns aproape de debarcader, pe cheul
 Mont Blanc un individ s'a repeđit
 asupra Majestății Sale și i-a dat pe
 din dos o lovitură tare. Impărătesă
 a căđut imediat, însă cu ajutorul
 unei dame din suita sa și a câtorva
 trecători, s'a ridicat érá și a putut
 să mérgă până de bordul vaporului.

Îndată-ce a ajuns aicea, Majestatea
 Sa a leșinat. Căpit-nul vaporului nu
 voia să lase să plece vaporul, dér
 datele din jurul împărătesei îl ru-
 gară să plece, și în urma acesta s'a
 și dat signalul de plecare. Curând
 însă s'a observat cu spaimă, că îm-
 părătesă nu-și mai vine în fire. Da-
 nele din suită, cari îi dădeau aju-
 torul, observară o pată de sânge pe
 haina împărătesei. Atunci vaporul se
 opri și se întórse éráși la debarca-
 der. Doi medici și un preot, cari se
 aflau pe vapor, se grăbiră a da îm-
 părătesei ajutor medical și religios.
 Rémânend însă în nesimțire, împě-
 rătesă a fost transportată în hotelul
 Beau-Rivage de unde venise.

S'au făcut toate încercările posi-
 bile spre a salva viața Majestății Sale,
 însă fără succes. Pe la órele 3 Maj.
 Sa și-a dat sufletul.

Pe cum s'a constatat imediat,
 împărătesă a fost împunsă cu un
 pumnal aproape de inimă. Asasinul,
 după-ce a dat lovitura, a luat-o la
 fugă peste strada Alpilor și voia să
 ajungă pe marea piață a Alpilor,
 unde s'ar fi putut ascunde. El însă
 a fost zărit și urmărit de doi birjari
 cu numele Victor Vuillemin și Louis
 Chamartin, cari au fost martori ai
 atentatului. Lor li-a succedat a prinde
 pe asasin și l'au predat unui matros
 și unui gendarm, cari l'au dus la
 poliție.

Pe drum cătă poliție ucigașul
 s'a purtat liniștit, ba cânta chiar, și
 a exclamat între altele: „De sigur,
 că am nimerit-o bine. Mi-a suc-
 ces s'o omor“. Ajungend la poliție,
 asasinul a spus, că este un anarchist
 lipsit de ori-ce mijloce de asistență,
 că nu e dușman al lucrătorilor, ci
 numai al celor bogăți. Dela poliția
 ucigașul fú dus la tribunal și aici a
 fost supus unui interogatoriu de că-
 tră judele instructor Lechet în pre-
 sența a trei membri ai guvernului
 cantonului, a procurorului general,
 a secretarului departamentului poli-
 ției și a unui comisar de poliție.
 Aici atentatorul a spus, că nu scie
 franțuzesce și a refuzat de a da
 ori-ce răspuns. S'a aflat însă la el
 un pașport militar, din care rezultă,
 că ucigașul s'a născut în Paris la
 21 Aprilie 1873, că se ține cu do-
 miciliul la Parma și că pórtă nu-
 mele *Luigi Luccheni*.

Geneva, 11 Septemvre. Despre
 asasinul împărătesei se asigură, că
 a venit aici mai întâi cu gândul
 de a omori pe prințul de Orleans.
 Acesta însă plecase din Geneva.
 Luccheni s'a dus după el, dér nein-
 telnindu-l, s'a reîntors éráși la Ge-
 neva. El a recunoscut pe împărăte a,
 pe care o văduse înainte cu patru
 ani în Budapesta; i-a urmărit pașii
 încă de Vineri, dér în ziua acesta
 nu află privilegiu de a se apropia de
 ea. Poliția a cercetat, decă nu cum-va
 Luccheni are și complici. Un mari-
 nar spune, că Vineri a văđut cum
 trei inși urmau din depărtare Majes-
 tății Sale, care a făcut mai multe
 cumpărături în diferite prăvălii din
 oraș. Asasinul va fi judecat după co-

dul penal valabil în cantonul Ge-
 neva, care eschide pedépa cu mórte
 și o înlocuesce cu temniță pe viață.

Geneva, 11 Septemvre. În stăul
 poporațiunei orașului e mare irita-
 ționea. Guvernul cantonului a decis
 a arbora un stég negru de doliu pe
 clădirea primăriei și a merge *in cor-
 pore* la otelul Beau Rivage, spre a
 da espreșiune adencei condolențe a
 guvernului cantonal.

Geneva, 11 Septemvre. Cerceta-
 rea medicilor tribunalului a consta-
 tat, că asasinul s'a folosit de-o pilă
 cu trei laturı, foarte ascuțită, pentru
 comiterea omorului. După-ce i-a fă-
 cut lovitura, asasinul a luat-o la
 fugă.

Viena, 11 Septemvre. Scirea des-
 pre asasinarea împărătesei a produs
 aici o adevărată consternațiune. Ad-
 jutantul împăratului, contele Paar,
 a fost cel dintăiū, care pe la órele
 5½ a comunicat împăratului gróznica
 scire. Majestatea Sa, după-ce a
 cetit telegrama, a rémas înmărmu-
 rit. Numai după cât-va timp și-a ri-
 dicat privirea spre cei de față, și
 cend cu vocea tremurătoare: „*Așa-déră
 s'a sfârșit!*“ Scurt timp după acesta,
 împăratul a dat ordin cancelariei mi-
 litare să telegrafeze, că nu va merge
 la manevrele din Leudschau. Tele-
 grama, ce s'a trimis acolo, a fost de
 următorul cuprins: „Impărătesă a
 murit. Beck să conducă manevrele“.

În Viena teatrele și toate petre-
 cerile publice au fost suspendate în
 urma scirei celei triste. Într'o edi-
 țione extra-ordinară, fóia oficială a
 comunicat mai întâi publicului amě-
 nunte despre mórtea împărătesei.

Viena, 11 Septemvre. Majestatea
 Sa nu s'a depărtat ađi din Schön-
 brun. La Geneva nu se va duce
 La granița austriacă, în Wels, va
 merge un tren separat, ca să aducă
 cadavrul împărătesei.

Viena, 11 Septemvre. După dis-
 pozițiile de până acum, imormen-
 tarea împărătesei se va face Sâmbătă
 în 17 l. c. Cadavrul va fi espus două
 zile în Viena. Se vestesce, că la
 imormentare va lua parte regele
 Umberto și împăratul Wilhelm. Ar-
 chiducesa Gizela a sosit deja aici.

Monarhul în Bănat.

Timișóra, 11 Sept. n.

Din actul întreg al „manevrelor“ de-
 curse, 'mi aleg de obiect al raportului meu
 numai partea — cum i-aș dișe — *politică*,
 despre care să vă scriu, căci ori-cum
 vom lua lucrul, fapt e, că d'odată cu ma-
 nevrele armatei belice, a manevrat și ono-
 rabila armadie politică-administrativă pe
 cunoscutul său teren: de a ameti ómenii
 la cap și d'a orbi lumea ziua la amiad; și,
 vorbind pe suflet, nu sciu a cărui pro-
 blemă era mai grea: a beliducelui militar
 Beck, séu a sérăcuțului general-ministru
 Wlassics din Budapesta?

Căci beliducele militar cunoscea bine
 și țéră și teren, și avea un plan hotărít și
 onest în operațiunile sale, până când bietul
 Wlassics se afla într'o țéră cu totul străină
 vederii ochilor săi, apoi neorientat și fără

plan hotărât, ci trebuia — cum posterior eşiră — toate ivelă — să isbutescă „cu cârna“, cum dicea Românul de pe aici.

Şi pe noi, pe Românii, această manevrare ne atinge, deci ne şi interesează mai mult.

Din toate păţeniile şi experienţele ce le câştigăm acū, după manevre, convingerea mea mă face să cred, că planul de operaţiune al armadiei politice patriotice din Budapesta era: *a ascunde după putinţă existenţa în masă a poporului român din aceste părţi şi d'odată a-l prezenta — decă de tot ascuns nu putea să fie — cel puţin fără inteligenţă proprie, chiar şi fără biserică, ori chiar şi fără Dumneşeu, dăr mulţamit cu stăpânirea şi cu sôrtea sa actuală.*

Conclud acestea pe temeiul următoarelor fapte împlinite:

Deja de cu primăvară, de când se scia pozitiv, că Maj. Sa va veni în Biziaz, şi până cu 4 (şi patru) ore înainte de intrarea trenului de curte în gara Timişorii, parola şilei era — atât în jurnalele locale, cât şi la autorităţile publice comitatense şi ale oraşului, — că Maj. Sa nu va da audienţe, nu va primi deputaţiuni nici la gară, nici în Biziaz, ... gările vor fi închise.

Aşa este — se dicea — dorinţa preainaltă a Maj. Sale (?), căreia lumea i s'a acomodat, se înţelege.

Pe sub mână însă se lucra alta, şi anume: s'a dat ordin asupra din partea comitatului nostru şi al Caraş-Severinului — pôte şi din a celui din Torontal — ca la primirea Maj. Sale în Biziaz să se trimită popor de pe sate cu drăia! Din fiecare comună, începând dela Lipova şi până la Caransebeş, Vârşeşti, Deta etc. erau trimişi câte 200—500 de indiviđi din popor: bărbaţi, copilandri, prunci, fete, neveste, c'un cuvânt: o mulţime de popor, care s'a preţuit la peste 30 de mii de capete, cari erau prezenţi, înşiraţi d'a lungul drumului dela gară până la „conac“, la sosirea Monarchului. Toţi aceştia aveau instrucţiă resp. ordin („porunca dela varmeghie“), ca să „strige eljen“ ... vorbă se fă...

În Timişora se lucra din răspuţeră, ca să mērgă „cât mai mulţi oraşeni“ spre a participa la serenada cu lampione aranjată la 4 ale cur. în Biziaz, érá în ziua sosirei în Timişora, cam la ora 10—12 înainte de m., va se dicea cu 4—6 ore înainte de sosirea trenului regal (ora 4-20 în 2 ale cur.) organele de poliţie mergeau din casă în casă pe la căpeteniile bisericesc-scolare şi le avisa, că „Maj. Sa a încunosciiat pe cale telegrafică primăria, cum-că permite prea graţios, ca peronul gării (din Timişora) să fie deschis pentru corporaţiuni şi pentru publicul îmbrăcat de salon“ ...

Ei, ce va să dicea asta?

Cum se pôte, ca această permisiune să se dea acum, cu numai 4 ore înainte de sosire? Cum şi ce pot face „corporaţiunile“ în timp de 4—6 ore, spre a se prezenta?...

Mie-mi vine a crede, că — minciună gólă a fost prevestirea, că Maj. Sa nu do- resce etc. etc., care minciună nu pôte fi is- codită decăt din partea onorabilei armadiei, fiind-că adevăratul adevăr e, că Maj. Sa nu a fost dispus a nu primi corporaţiuni, fiind-că d. e. în Biziaz, unde d-l episcop rom. cat. a mers numai pentru-ca să celebreze din acest incident o liturgie — Maj. Sa s'a bucurat fôrte mult de această atenţie, érá în ziua a 4-a a unei curente a fost „Rasttag“ pentru armată, ergo Maj. Sa de sigur, că ar fi avut timp pentru audienţe... decă cine-va ar fi venit, ori s'ar fi ivit.

Judecaţi dăr şi D-vóstră, On. ceti- tori, decă concludsiunile mele, întemeiate pe aceste fapte, pot fi corecte, ori ba, şi permiteţi-mi, ca se trec la succesul general al manevrărilor armadiei patriotice.

Manevrările armadiei politice-patrio- tice au fost o adevărată „volbură“ — după graiul bănăţenesc — aşa a đis poporul românesc. Şi nici că se pôte inchipui o ase- mănare mai potrivită şi mai bine caracte- risătoare a faptului cu manevrările armadiei patriotice.

Când au presimţit, că vântul mare se pune în mişcare, atunci vântuleţele au in- scenat o volbură, care s'a incolăcit pe o distanţă de cam 3 kilometri pe drumul mare: între gara şi oraşelul Biziaz, ridi- când pătele şi frunđuliţele uşurele şi pravul la o înălţime ameninţătoare, până când bietele petricele au rămas lipite de pământ, singure în pur felul lor. Wlassics, Molnar, Coplebo şi alţi tutti quanti aveau rolul păteilor şi al frunđuliţelor, până când „talpa ţării“ a rămas pe jos...

De orbit — n'au orbit pe nimeni.

La vederea Monarchului, poporul român a uitat de „poruncă“ şi a intonat un sănştos „Să trăiescă“, un răsnet lung-lung de trei kilometri!...

Ér „paiul“ — séu frunđuliţa, cum poftiţi — Wlassics, când a văđut mulţimea de Români, a încrenenit, bietul, esclamând cătră împrejurimea sa: „Az istenért, ez mind oláh nép!“ ... (Pentru Dumneşeu, eştia sunt toţi Români!) E fapt.

Caracteristic, nu-i aşa?

Evident, că frunđuliţa Wlassics atre- buit să fie prins de volbura din B. şi se fie urcat sus sus, ca să scie şi să vadă, că în ţera în care Măria Sa este ministru de culte, există şi popor românesc „în masă“!...

Un oraşelul Biziaz primul obiect bă- tător la ochi în calea spre conac şi lângă care a fost ridicat primul arc triumfal în onôrea Maj. Sale, a fost biserică şi, peste drum de ea, şcolă gr. or. română, pe cari le-a văđut atât Maj. Sa, cât şi inalta suită... Alt ghimpe în ochii d-lui Wlassics.

De aci în colo, şi la câmp şi prin sate, Maj. Sa n'a văđut decăt popor românesc, érá Alteţa Sa, presumpţivul mo- stenitor al Tronului, a şi inoptat într'o comună românescă, a privit la jocul popo- rului românesc şi a şi dărut cu câte 10 fl.

pe un mire şi pe o mirésă românescă, cari numai decăt au sărutat mâna Alteţei Sale în modul şi după datina românescă, punând în urmă mâna sărutată la frunte, ori la obraz (mirésa la frunte, mirele la obraz) ceea-ce a plăcut fôrte mult Alteţei Sale, şi a în- trebătat pe românesce: „aşa la voi datina?“

Din astea şi dintr'o mulţime de alte episoade de asemenea natură, mă ţin îndrep- tăţit a sustine, că cei ce au umbat „cu cârna“ — s'au cam păcălit...

Fia-le de bine. Numai de ar învăţa ei odată, că în timpuri de vijeli şi de volbură paiele, frunđele şi praful se urcă în sus, fiind-că sunt uşore, până când pe- trile, poporul, chiar singur fiind şi fără conducătorii săi naturali, rămâne lipit de pământ, cu domni nu se urcă...

În fine ţin se rectifică vestea susţinută de unele foi românesce: că de astă-dată, la aceste manevre România nu ar fi avut reprezentanţii săi. Vestea e numai relativ corectă. Adecă aşa numiţi „ataşaţi“ mi- litari nu au fost, ce e drept, din România, dăr au fost doi oficeri din statul major al României, anume d-l căpitan de caval. Oprescu şi d-l căpitan de artil. Lupescu, însă ambii domni au funcţionat ca combatanţi, adecă stând sub comanda austriacă şi co- operând într'u toate ca ostaşii noştri bu- curându-se de un tractament într'u toate egal cu colegii lor austriaci. Aceşti doi domni au fost apoi admişi şi la „critică“ ce s'a făcut — după încheierea manevrelor — de beliducele Beck, care critică a durat mai mult ca 2 ore, şi sunt în poziţie de a vă informa pozitiv, că numiţii domni că- pitani români la rândul lor şi-au făcut şi d-lor rapôrtele, despre ale lor experienţe şi vederi, cătră comandantul de aici al cor- pului... Aud, că acest raport, făcut, să înţelege, în limba românescă, a plăcut fôrte mult, ér d-l colonel şef de stat major Schreiber, care vorbeşte perfect limba română, în Biziaz tot românesc a conversat cu ostaşii români. Nu se pôte dice dăr, că de astă-dată România n'ar fi fost invitată...

Alegerea suplimentară de deputat în Herman, în locul vacant în urma morţii contelui Andrei Bethlen, se va ţine în 22 Septemvrie n. Un comunicat ofi- cios spune, că atât comitetul Maghiarilor braşoveni, cât şi comitetul partidei săsesce, s'au decis a pune ca candidat pe secretarul de stat în ministeriul de interne Emeric Iakabffy. Acesta e dăr candidatul, pe care l'a adus dela Pesta fişpanul Braşovului. E vorba, ca o deputaţie de Saşi si de Unguri să mērgă la Pesta şi să-i ofere lui Iakabffy candidătura. Comunicatul oficios spune, că candidătura ar fi „causat viuă mulţamire în întreg cercul electoral“. — De unde şi până unde?

Alegerea din Năsăud. Sâmbătă am primit din Năsăud următoarea scire: Eri,

Vineri, a fost aici alegere de deputat şi a fost reales Ciocan. Alegători, afară de Să- cii nemigeni şi de Saşii din Cepan. au mai fost de faţă şi birăi, notari români; dăr, ce e mai trist, au luat parte la acla- marea numelui deputat mamelucesc şi câi-va preoţi şi mai mulţi învăţători români. Amănunte vor urma.

Budgetul statului ungar pe an. 1899.

În şedinţa de Sâmbătă, 9 Sept. n., a camerei ungare, ministrul unguresc de fi- nanţe a prezentat proiectul de budget pe anul 1899. Din acest proiect reese, că bud- getul statului ungar, care pentru anul cu- rent a fost aprôpe de un miliard, pentru anul 1899 e proiectat cu o sumă, ce trece binişor peste un miliard.

Cu şeci ani înainte de asta, adecă în anul 1889, budgetul statului ungar era numai de 692.7 milioane florini, pe anul 1899 el va fi de 1006.5 milioane flor. Aşa se urcă budgetul din an în an. În proiectul cel mai nou, urcarea este de-o camdată de 11 milioane florini.

Acastă enormă sporire a cheltuelilor o causază mai ales organizarea unui număr însemnat de posturi noue, menite a spori numărul mamelucilor guvernului şi a căpă- tui pe flămânđii din viţa lui Arpad-Lewi. Aşa în budgetul anului viitor e prevăđută sistemizarea unui număr mare de posturi noue în diferiţii ramai ai administraţiei, pen- tru conducătorii matriculelor civile, la gen- darmeriă, la direcţiunile financiare, la per- ceptorate etc. Cu totul, cheltuelile ministe- riului de interne e urcat cu două milioane şi 679.207 fl. pentru asemenea scopuri.

E de însemnat, că în proiectul de budget se prevede din nou un plus de 75.000 fl. la cheltuelile pentru purtarea matricule- lor civile. Prin asta cheltuelile cu matricu- lele civile il vor costa pe stat în anul vii- tor un milion 158.021 fl. Decă la acesta se mai socotesc şi cheltuelile, ce au să le pôrte comunele şi comitatele, se pôte socoti suma totală a speselor cu purtarea matriculelor civile cel puţin cu un milion şi jumătate florini la an. Când se discuta în camera ungară proiectul de lege privi- tor la introducerea căsătoriei civile şi a matriculelor de stat, ministrul de interne de atunci Hieronymi, asigură sus şi tare, că matriculele nu-l vor costa pe stat mai mult ca 800.000 fl.

Mult costă pe statul ungar şi „susţi- nerea siguranţei publice“, séu mai bine đis înmulţirea extra-ordinară a gendarmeriei. Cheltuelile menite pentru acest scop s'au mai sporit încă cu 269.221 fl.

Budgetul instrucţiunii publice e pre- liminat cu 13 milioane 111.264 flor., adecă mai mult cu un milion 117.479 florini. Din această sumă sunt destinaţi pentru scôlele populare două milioane 723.733 fl.

Va să dicea peste 13 milioane fl. au să contribuie pe an cetăţenii acestui stat pentru

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Câte-va reflexiuni asupra originii Românilor braşoveni.

De Nicolae Sulică.

— Urmare. —

E fôrte semnificativ înainte de toate, că cuvântul „jone“ (june) în graiul Româ- nilor din Balcani are, ca adjectiv, înţelesul special de „voinic“, ér ca substantiv ser- vesce spre a designa pe haiducii naţionali ai Românilor din sudul Dunării. Şi, pre- cum se scie, într'ega viaţă şi organizaţiune a acestor Români din sudul Dunării e mi- litară-haiducescă, căci aşa e viaţa lor: vec- nic împrejmuită de primejdii. Acelaşi rol, care l'au jucat haiducii noştri în luptele elementului antochton naţional contra lipi- torilor străine, l'au jucat şi „jonii“ Aro- mânilor în contra Turcilor asupritori. Aceaşi viaţă romantică şi aventuriósă, ca şi la „haiducii“ noştri din trecut, aceeaşi organizaţiune militară ne întâmpină şi la „jonii“ Românilor din Balcani. Cei mai

mulţi dintre „clefţii“ (haiducii), cari s'au distins în răboiul pentru independenţă al Greciei (ca Nicotaras Hadji Petru, numit de Turci şi Vlach-Bey etc.), au fost toţi „joni“ români. Şi precum haiducii în poe- sia noastră poporană îmbracă figura măreţă a unor eroi naţionali, aşa e şi la Români din Balcani, cari până în ziua de aci cu mândrie sciu să-ţi povestescă despre faptele eroice ale cutărui, séu cutărui „jone“, eşit din satul lor.

Şi éráşit e semnificativ, că cuvântul „june“ în graiul Braşovenilor nu există, decăt numai ca apelativ al acelor tineri braşoveni, cari se constituie sub vătaful lor în „companie“, pentru de-a serba împreună Pascele. Incolo cuvântul „june“ nu e cu- noscut; pentru noţiunea de „june“ („ju- venis“) Românul braşovean cunoşce numai adjectivul „tiner“. Sensul cuvântului „june“ a dispărut cu deservire din conştiinţa Românului braşovean; el nici ideă n'are, că însemnază „tiner“ séu „voinic“¹⁾. Cu-

¹⁾ Caracteristic în punctul acesta e, că se face distincţiune între „junii“ pro- priu điş, făcăii neinsuraţi, şi între „junii“ ai „betrâni“, cei insuraţi.

vântul „june“ s'a păstrat în graiul Româ- nilor braşoveni, ca o veche fosilă de limbă lipită de instituţiunea „Junilor“ din sêrbă- torile Pascelor.

Cum se explică decă momentul acesta limbistic în graiul Românilor braşoveni, şi care e originea obiceiului „Junilor“, această enigmă neînţelesă până acum?

Răspunsul il vom afla într'o surprin- dătoare coincidenţă scósă din viaţa Româ- nilor din Balcani.

Români din Balcani, şi în special Fărşeroţii²⁾, a căror patriă a fost şi Alba- nia, au fost şi sunt şi aci nomadi, fără sate séu comune stabile; vara îşi improvisează satele lor sus la munte lângă stâne, ér érna jos în vale pe câmpii, unde se co- bôră, ca să-şi erneze turmele. Aceste sate

²⁾ Datele, ce urmăză asupra Români- lor din sudul Dunării sunt scôse în special din Caragiani, Studii istorice asupra Ro- mânilor din Peninsula balcanică. F. Pou- queville, Reise durch Griechenland (trad. de F. Sickler), Meiningen 1824—25. G. Meyer, Das Räuberwesen auf der Balkan Halbin- sel in voll. II al studiilor sale, Strassburg. Weigand, Die Aromunen, Lipsca. A. Strauss, Die Bulgaren, Leipzig 1898.

provisorii ei le numesc „cătune“ (séu şi „că- live“, adecă colibe). Fărşeroţii nu se încu- resc cu nici un nēm străin, de multe ori nici chiar cu Români nefărşeroţi; în cătu- nele lor nu primesc străini să locuiască îm- preună cu ei, aşa că ei au fost tot-déuna cei mai curaţi Români. Costumul Fărşero- Ńilor este cel mai pitoresc dintre toate cos- tumele ţărănesce din Peninsula balcanică. Fi- ind în mare parte nomadi, au dus şi duc şi astăđi o viaţă independentă, guvernău- du-se de şefii triburilor lor; numai aşa se explică, că scriitorii bizantini adese-ori îi înzestreză cu titlul de „βασιλευτοί“ (nesu- puşi nici unei autorităţi).

Aceşti Fărşeroţi au jucat principalul rol în decursul evului mediu în evoluţi- una evenimentelor, al căror teatru a fost Peninsula balcanică. Până la 1821, când a isbucnit revoluţiunea grecescă, munţii, cari sunt exclusiv locuiţi de Români, aveau că- pitănatate (triburile) lor administrate de şefi militari, numiţi „căpitanii“. Soldatul se numia „armatlu“ séu „jonele“ (junele).

(Va urma.)

cultura maghiară și pentru scopuri de maghiarizare!

Ministrul unghuresc de finanțe, prezentând acest budget, arată cel mai mare optimism față cu starea economică a populației și nu se îndoiește un moment, că va fi de unde să se scotă milioanele. Dările de consum le-a urcat încă cu două milioane și 741,000 fl., poate în speranță, că bieții contribuabili, în desperarea lor, se vor pune de acum mai cu de-adinsul pe beut.

Foile opoziționale unghuresci nu găsesc nici un moment mângăitor în expozitul ministrului de finanțe.

Revistă externă.

Rescăta din Canea. Despre rescăta din Canea au sosit acum în urmă amănuntele acestea: „Agentia Havas” primese din Atena scirea, că numărul creștinilor uciși trece peste 300. Dintre Euglesii au fost omorâți 67, er consulul britanic a fost sugrumat. După alte isvode, consulul britanic a fost tăiat în bucăți și ars. Consulatele: german, engles, grecesc și spaniol au fost jăfuite și aprinse. „Times” din Londra dice, că numărul creștinilor, cari au căzut jertfă rescălei, atinge cifra de 800. Tote rapoartele conglăuesc în constatarea, că trupele turcesci au manifestat atitudine ostilă față de creștinii, ba corespondentul lui „Standard” susține, că măcelărirea au săvârșit-o mai ales soldații turci. După o scire sosită din Constantinopol, Canea este în mâinile Mohamedanilor și comandantul ei Edhem-pașa și-a pierdut orice autoritate. De altă parte se vestese, că Edhem-pașa a publicat statariul. Din insula Malta au plecat spre Candia 500 de soldați. Admiralii corăbiilor de război au propus, ca toate trupele turcesci să fiă scose din Creta și prințul grecesc George să fiă numit guvernator al insulei.

Impăratul Wilhelm despre pace. Impăratul Germaniei a ținut la 8 Sept. n. un toast în Porta-Westphalica cu ocazia prânzului, ce s'a dat în onoarea părechii imperiale germane. Răspunzând președintelui provinciei, împăratul dice, că pacea, sub scutul căreia se poate munci liniștit și ne-turburat, prin nimic nu se poate garanta, decât prin o armată germană gata de luptă. „Dea Dumneșu”, dice împăratul, „ca tot-deuna să ne putem îngriji de pacea universală prin o armată tot deuna gata și în bunăstare”. Cuvintele acestea sunt în perfectă disarmonie cu manifestul de pace și desarmare al Țarului, cu toate că cei din Berlin își dau silința de a neteji această disarmonie.

Afacerea Dreyfus, Franța și Germania. „Tribuna” din Roma a publicat scirea de senzație, că contele Münster, ambasadorul Germaniei la Paris, ar fi făcut o vizită ministrului frances de externe Delcassé, căruia, în numele împăratului Wilhelm, i-a declarat, că scrisorile din dosarul cel mai secret atribuite împăratului, sunt falsificări. Contele Münster se fi făcut apoi atent pe ministrul de externe frances la urmările serioase ce le-ar ave împrejurarea, când aceste scrisori ar fi prezentate ca adevărate la o eventuală revizuire a procesului Dreyfus. Scirea fôiei italiene este combătută din Berlin, deo-ace în cestiunea afacerii Dreyfus guvernul german și frances n'au avut până acum nici un schimb de vederi. — „Gazeta de Colonia” a publicat în numărul ei dela 9 Septemvre un articol intitulat „Germania și Franța”, în care dice între altele:

„Starea psihică neexplicabilă, în care se află azi o mare parte a națiunii francesce, deșteptă pe dreptul interesarea Germanilor, fiind-că ea s'amează mult cu aceea, care ni-a adus odată războiul și ni l'pote aduce și acum. Într'asta, er nu în dosarul cel mai secret, se cuprinde pericolul războiului. Zadarnic se străduiesc Țarul a vindeca pe Francesii de acesta bôlă, fiind-că e sigur, că un succes cu mult mai mare, decât tendința Țarului, vor ave cuvintele împăratului (alusiune la toastul din Porta Westfalica) după cari cea mai bună garanție a păcii, este o armată gata de război”.

SCIRILE DILEI.

— 30 August v.

Parastas pentru baronul Urs. Ni-se scrie: Azi, Duminecă în 11 Septemvre st. n. în biserica gr. cat. română din Vestem, la sfârșitul s. liturgiei, s'a celebrat parastas pentru sufletul în Domnul adurmitului br. David Urs de Margina. D-l paroch local I. Papiu a reinprospătat în memoria credincioșilor, ca fosti grănișeri, faptele și meritele, cari eternisază binecuvântata amintire a ilustrului defunct până va esista cea de pe urmă odraslă din nêmul românesc. Intre acele fapte și merite strălucite ca un luncifer monumental edificiu școlar edificat în mijlocul comunei Vestem, vecinicul local, în care se răspândește lumină și cultură tinerimei din comună. Splendida școală — opera nemuritoare a baronului Urs — în adevăr e mândria comunei, fala românismului și obiectul de admirațiune al călătorilor din apus și orient, cari trec pe drumul țerei prin mijlocul comunei, ori cu calea ferată, spre care e întors frontul școlii. — Actul de pietate s'a terminat cu: veonica lui pomenire! și Dumneșu să-l ierte și odihnescă!

Grațieri din incidentul jubileului monarhului. Din Seghedin se telegrafază, că procuratura de-acolo a fost avisată din partea ministrului unghuresc de justiție, că Majestatea Sa, din incidentul jubileului său ca împărat al Austriei, a grațiat pe 50 de robi din închisoarea ordinară din Seghedin numită „Csillag”. Ungurii kossuthiști întâmpină cu multă indignare scirea acosta, căci privesc în ea o nouă dovadă a tendințelor, de-a face „să se simtă și în Ungaria efectele jubileului împăratului austriac”, măcar că Ungaria „n'are nimic de a face cu acest jubileu”.

La școlile din Blășiu, cum scrie „Unirea”, anul școlastic 1898/9 s'a început azi e săptămâna cu invocarea Spiritului Sfânt. La s. liturgie, care s'a ținut la 7 ore, au celebrat membrii corpului profesoral dela gimnasiu și preparandie pontificând Rsmul director gimnasial. Pentru tinerimea, care a fost de față la s. liturgie în număr complet, d-l profesor Aron Deac a rostit o predică ocașională, insistând asupra elementului religios din educațiune și instrucțiune și arătând, că instrucțiunea și educațiunea acolo, unde stă pe base religioase, ea reformează moravurile în direcțiune salutară și promovează prosperarea poporului. Mai departe recomandă tinerimii zel și diligență, pe cum și ascultare și respect față cu părinții și mai mari. La gimnasiu s'au imatriculat 447 studenți, anume pe clasa I. (care e paralelă) 96, pe cl. II 67, pe cl. III 61, pe cl. IV 63, pe cl. V 62, pe cl. VI 38, pe cl. VII 26 și pe cl. VIII 34. La preparandie s'au înscris 103. La școala normală și la cea de fete se continuă încă înscrierile. În internatul Vancean de băieți sunt 122 gimnasiști. — Tot „Unirea” scrie: Vechiul nostru gimnasiu, care a dat bisericii și națiunii atâția bărbați învățați, acumă când numără 144 ani dela întemeierea sa, are înscrise și două gimnasiste. Acestea sunt Cornelia Dea; fiica d-lui profesor Aron Deac, și Lucia Viciu fiica d-lui profesor Alexiu Viciu. Ele au făcut Mercurii în 7 a. c. examen privat de pe clasa I gimnasială cu succes bun și s'au înscris ca privatiste pe cl. a II-a.

Profesor unitar la gimnasiu catolic. Ministrul ung. de culte Wlassics a numit ca profesor suplent la gimnasiul „catolic reg.” din orașul Trencin pe un tiner de religia unitară. „Alkotmány” vede în acest cas, fără precedentă până acum, o grea vătămare a drepturilor bisericii catolice. Protestează în contra casului și cere, ca numai decât profesorul unitar să fiă delaturat dela gimnasiul catolic, care, deși e „catolic reg.”, se susține însă din fonduri catolice și are caracter catolic. Ministrul scie să respecte drepturile protestanților, de-a numi ca profesori la școlile protestante numai persoane de legea lor. Pentru ce să nu respecte decât și drepturile catolicilor? — dice fôia unghurescă.

Un agitator unghur în România. De câți-va ani un popă unghur, pripășit în Brăila, anume Nagy Sándor, umple colonele diarelor unghuresci din Budapesta cu fel de fel de gogoși patriotice despre persecuțiile ce le-ar îndura Ungurii din România. Așa, acum patru ani, — dice „Epoca” — acest popă făcuse un apel desperat priu gazetele unghuresci la caritatea unghurescă, că să vină în ajutorul școlii unghuresci din Brăila, care „e amenințată să fiă închisă de maghiarofagul ministru al instrucției, Tache Ionescu, sub pretext că n'ar corespunde cerințelor igienice”. Acum „Budapesti Hirnap” publică o denunțare a unui Ungur din Brăila, care spune, că popa Nagy Sándor nu e decât un escroc ordinar, care a ruinat comunitatea bisericească unghurescă din Brăila și care sub masca patriotismului a colectat sume enorme în Ungaria pentru școlile și bisericile unghuresci din România, sume pe cari apoi le-a păpat. Menționăm, că acest popă, posând ca un mare patriot prin gazetele unghuresci, a făcut adese-ori apeluri fantastice, arătând cum prin formarea unei Ligii a Ungurilor din România, Ligă care ar fi urmat să primescă subvenții mari din partea statului unghur, România ar fi putut deveni cu timpul o dependentă a Ungariei. Și ecă acum pe îndrăznețul agitator unghur, denunțat de către chiar coreligionarii săi, ca un escroc ordinar, care a păpat deci de mii de lei adunați în scopuri culturale, a păpat fondurile bisericii unghuresci din Brăila, a păpat fondul de câte-va mii de lei al societății de ajutor mutual al Ungurilor din Brăila, etc.

Serbări și petreceri.

Sfințire de biserică. D-l Antoniu Băliban, preot în Acăș (Sălagiu) în numele senatului bisericesc și al poporului român din comuna sa invită la serbările sfințirii bisericii române gr. cat. din Acăș, ce se vor face în 8 (20) Septemvre c.

Programul serbărilor: 1) În 7 (19) Septemvre: primirea și încuarterarea oșpetilor sositii. 2) La 5 ore d. am.: Inseratul și Litia. 3) În 8 (20) Septemvre dimineața la 6 ore: Itrosul. 4) Dela 7 ore preoții anumiți vor primi mărturisirile (ispovedirile) credincioșilor. 5) La 9½ ore sfințirea apei, a bisericii, proscemia și apoi Liturgia solemnă, la sfârșitul căreia credincioșii mărturisiți se vor cumineca, după ce va urma cuvântare bisericească ocașională împreună cu pomelnicul tuturor binefăcătorilor bisericii. 6) La 1 oră d. a. banchet (de persoană 1 fl. 20). 7) La 3 ore Vecernia, după sfârșirea căreia la 4 ore va urma petrecere populară în loc deosebit, unde prețul de intrare va fi de persoană 30 cr. 8) La 8 ore s'era petrecere cu dans pentru inteligentă, arangiată de tinerimea română din Sălagiu și părțile mărginașe. Intrarea de persoană 80 cr. Sala de dans frumos arangiată și împodobită.

Spre știință: a) Dăruiți pe s'ema bisericii se primesc cu mulțămă și asupra lor se va face socotelă publică atât în biserică, cât și în diare; cari vor dărui dela 1 fl. în sus, în decursul unui an întreg vor fi pomeniți în fie-care Duminecă și Sărbătoare la Liturgia. b) Petrecerile și în vreme plioasă se vor pute ține. 3) Oșpetii, cari vor să participe la banchet sunt rugați a-se anunța până la 6 (18) Septemvre prin o carte postală adresată preotului, acesta pentru orientare și serviciu bun. d) Trenul de către Zălau și Șimleu sosese la gara Acăș dimineața la 7 ore, după amedzi la 5½ ore, cel de către Carei dimineața la 8, după amedzi la 6½. e) La gară vor sta la dispoziție trăsuri gratuite. f) De cuartire va fi îngrijit. g) Mâncări și beuturi bune se vor da cu prețuri foarte moderate. h) D-nii preoți și în filiale d-nii cantori sunt cu mult respect rugați să binevoiescă a încunoscința despre aceste poporul.

Corul vocal român gr. or. din Cuvesci (Kövesd) invită la concertul cu teatru și dans, ce-l va da Marți în 8 (20) Septemvre c. în localul M-mei Dona Grünfeld de acolo.

Inceputul la 7 ore s'era. Intrarea: locul I. 40 cr., locul II. 30 cr., galeria 20 cr. de persoană. Venitul e destinat pe s'ema fondului. Oferte maritimose se primesc cu mulțămă la adresa d-lui G. Tomi învăț. dirig. și se chiteză public. — Oșpetii vor fi serviți cu toate cele necesare. Locul de intrunire va fi la coristul N. Butan, lângă localul petrecerii, de unde oșpetii vor fi încuarterați prin aranjeri.

Programa: „Săpătorul de bani”, piesă teatrală în trei acte, reprezentată prin: Ioan Boldurean, Flóra Tomi căs. Ianoș, Vasile Jichici corist, Vasile Milovan corist. **Concertul:** 1) Motto. Serenadă de I. Vidu quartet. 2) „Sergentul Florea”, poezie decl. de V. Avramescu. 3) „Doinița” quartet esec. de corul vocal. 4) „Unde-i epă”, poezie de T. Speranță decl. de G. Creciun. 5) „Uită mamă”, quartet de Dima. 6) „Vrăjitoarea” poezie de Mat. Poni decl. de At. Popovici. 7) „Taci bărbate”, cor micst de I. Vidu. 8) „Para'n gură”, poezie decl. de I. Milincu corist. 9) „Maș mărita” cor micst de Popescu.

Literatură.

„Cosmopolis”. Revistă internațională. (În trei limbi). Pe an 12 broșuri à 1 fl. 50 cr. (A. Hartleben's Verlag Wien.) Broșura pe Septemvre 1898 din anul III al acestei interesante reviste universale are următorul cuprins:

În limba germană: Mädchenreigen (Lou Andreas-Salomé). Der Schöpfer von Kaiser und Reich (Max Lenz). Die Welt des Vaticans (Sigmund Münz). Das Mädchen von Lille (Friedrich Spielhagen). Politisches in deutscher Beleuchtung („Ignotus”).

În limba engleză: A. Warning (G. S. Street). My Indian Friends. III. (Right Hon. F. Max Müller). Prince Bismarck (Frederick Greenwood). Scandinavian Current Belles-Lettres (R. Nisbet Bain). A German Novelist on German Women (Elisabeth Lee). The Globe and the Island (Henry Norman).

În limba francesă: Obéissance Passive (Jacques Normand). Gens et Choses de Sicile. II. (Edouard Rod). La Veille de Waterloo (Henri Houssaye, de l'Académie française). Quelques Ouvrages Allemands (Louis Dollivet). Etudes sur la Littérature du Moyen Age (Gaston Paris, de l'Académie française). Le Paradis Terrestre (Emile Gebhart). Revue du Mois (Francis de Pressensé).

Apendice: Notițe literare și dramatice. Revista scrierilor periodice (nemtesce, englezese și franțuzesece.)

NECROLOG. Subscriși cu inima frântă de durere inscintăm pe toți consăngeni, amici și cunoscuți, că mult iubitul nostru soț, tată, frate, unchiu, moș, văr Basiliu Poruțiu, paroch gr. cat. în Rediu, după un morb îndelungat și greu, astăzi la 12 ore din și în anul al 57-lea al etății și al 33-lea al preoției, împărțit cu ss. sacramente, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului.

Oșmintele scumpului defunct se vor astruca Sâmbătă în 10 Septemvre c. la 1 oră p. m. în cimiteriul s. bisericii gr. cat. din Rediu.

Fiă-i țărina ușoră și memoria binecuvântată!

Rediu, la 8 Septemvre 1898.

Ana Poruțiu n. Oros, ca soție; Aureliu, Victoria și Emil, ca fi; Vasiliu, Virgiliu, Ana, Ioan și Maria, ca nepoți; Nonus, Teofil, Octaviu, ca frați; Samoila Poruțiu consilier reg. în pensiune, ca unchiu; Iuliu, Augustin, Aureliu, Valeriu, Stefan, Emil, Samoila, Victor și Marița; Romul, Emil și Valeria; și Alesandru Romanțian dar. în Turda, ca veri primari.

— Susana Welle nasc. Pop. veduva preotă în Sasnires, a răposat în 8 Septemvre n. c. în al 76-lea an al etății și al 28-lea al veduvei. Pe răposata o jlesc întristații săi fi și fice: Alesandru Welle subcolonel în pens.; Ioan Welle, protopop în Deșiu; v. d. Ludovica Popovici n. Welle și Susana Welle măr. Banciu, ca și alte număruse rudenii. — Dumneșu s'o odihnescă în pace!

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.
Din 10 Septembrie 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.50
Renta de corone ung. 4%	98.55
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.70
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.—
Oblig. cail. fer. ung. de st. I. emis.	120.—
Bonuri rurale ungare 4%	96.45
Bonuri rurale croate-slavone	97.25
Impr. ung. cu premii	161.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	141.—
Renta de argint austr.	101.65

Renta de hartie austr.	101.45
Renta de aur austr.	121.15
Losuri din 1869.	140.75
Actiuni de-ale Banței austro-ungară	905.—
Actiuni de-ale Banței ung. de credit.	391.56
Actiuni de-ale Banței austr. de credit.	356.—
Napoleoniori	9.53
Mărci imperiale germane	58.85
London vista.	120.15
Paris vista	47.50
Rente de corone austr. 4%	101.55
Note italiene.	44.25

Cursul pieței Brașov.
Din 12 Septembrie 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.48	Vënd.	9.50
Argint român. Cump.	9.44	Vënd.	9.46
Napoleoniori. Cump.	9.51	Vënd.	9.53
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)
sunt a se adresa subscrișei
administratiunii. In cazul pu-
blicității unui anunț mai mult
de poată se face scădemēt,
care crește cu cât publicarea
se face mai de multe-ori.
Admi istr. „Gazetei Trans.“

La o bogăție nevisată poți cineva foarte ușor ajunge,
cu risic în proporție mică numai prin

Loteria de clasă reg. ung.

Sau emis în total 100,000 losuri, din cari 50,000 câștigă și 50,000 perde, prin urmare cade pe

„tot al doilea los un câștig.“

Cel mai mare câștig în cas favorabil este

UN MILION CORÓNE.

Apoi urmază câștiguri de 400,000, 200,000, 100,000, 60,000, 40,000, 2 à 30,000, 3 à 20,000, 20 à 10,000, 50 à 5000, 400 à 2000, 720 à 1000, 1000 à 500, 27800 à 200 Coróne. Tragerea se începe cu

14 Septembrie st. n. și se sfârșeste la 13 Octombrie.

LOSURI întregi à fl. 30, un jumătate à fl. 40, a patra parte à fl. 20, a opta parte à fl. 10.

Se află de vëndare în număr restrins la singura colectură principală a

Cassei de bancă IACOB L. ADLER & Fratele.

355,9—12.

Fie-cărui participant după tragerea loteriei i-se trimite lista oficială, și câștigurile se plătesc îndată fără nici o scădere.

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker
legător de cărți, și lucrător de galanterii,
Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,

ce există de 14 ani cu cel mai bun renume și este
mult mărită și din nou arangiată cu 9 mașini di-
ferite.

Se efectueșe tóte lucrările ce cad în sfera legato-
riei de cărți, dela cea mai simplă carte de școlă legată,
pâna la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mă-
tase, pluș, pânză etc. esecutând cât se póte de bine și de
esact.

Avënd lucrătorii de tóte specia escelent pregătiți,
acésta legătoria de cărți póte se esecute iute și fórté ieftine
tot ce se póte cugeta mai bun în aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, car-
tonage etc. în tóte esecutiunile posibile.

Despărțemēt deosebit pentru legarea cărților comerciale,
protocólelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un
personal anume instruit pentru acésta; cel mai durabil și
cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununii și la
stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,
legător de cărți,
Strada porții Nr. 22.

32—0

Strada porții Nr. 22.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Mai st. n. 1898.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul accelerat (peste Arad) sosescce
la 5 ore 7 min. dimineța.
- II. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la 10 ore 25 min. séra
(acesta dela Budapesta pâna la Clușiu
e tren de persoane, ér dela Clușiu pâna
aciei tren mixt)*).

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea
dela Predeal, la 5 ore 20 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. séra.
- V. Trenul accel. la 10 ore 19 min. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d.,
(are legătura în St. Georgi cu Ciuc-
Szerda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de persoane la 1 órá 51 m. p. m
(dela prima Iulie pân' la 31 August
va avé și acest tren legătura cu St.-
Georgul și cu Tușnadul).
- III. Trenul mixt, la 6 ore 48 m. séra, (are
legătură cu Ciuc-Szereda).

Dela Zărnesci la Brașov (G. Bartolomeiu):

- I. Trenul mixt 6 ore 34 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 órá 14 min. p. m.
- III. Tren mixt la 8 ore 16 m. séra.

Dela Sinaia la Brașov**):

- Trenul de persoane la 7 ore 40 min. dim.

*) V. Un alt tren mixt, care circulă numai Vinerea dela Augustin (Ago-ton-
felva) la 7 ore 4 min. dimineța.

**) Acest tren începând circulația dela prima Iunie în fia-care Duminică și serbă-
torea precum și în fia-oare Joi.

Plecarea trenurilor din Brașov:

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineța
(acest tren merge pâna la Clușiu ca
tren mixt, ér de acolo mai departe
ca tren de persoane).
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. séra.
- IV. Tr. accel. (peste Arad) la 10 ore 26 min.
séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. dim.
- II. Trenul accelerat (ce vine dela Arad)
la 5 ore 14 min. dim.
- III. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- IV. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradía,
Clușiu) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min
dim. (are legătură cu Tușnad)
Ciuc-Szereda. 3 ó. 15 m.
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 3 ore 15 m. p. m.
(are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-
Szereda).

Dela Brașov la Zărnesci (G. Bartolomeiu):

- I. Trenul mixt la 9 ore și 5 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min. p. m.
- III. Tren mixt la 9 ore 30 m. séra.

Dela Brașov la Sinaia**):

- Trenul de persoane la 6 ore 40 min. séra.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul a 5 cr. se vînde
la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.